

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 336/2023
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца Јавно предузеће „Градско стамбено“ из Београда, чији је пуномоћник Маја Перовић, адвокат из ..., против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Јанко Берберовић, адвокат из ..., ради исељења, одлучујући о ревизији тужиоца која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4184/22 од 20.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4184/22 од 20.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 6421/19 од 18.04.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности истакнут од стране туженог, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да се са свим лицима и стварима исели из најстојничког стана број .. који се налази у улици ... број .., ... и предметну непокретност слободну од свих лица и ствари преда тужиоцу у државину и на слободно коришћење и располагање. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 179.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4184/22 од 20.09.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 6421/19 од 18.04.2022. године у ставу другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се тужилац позива у ревизији, не предствља разлог за изјављивање овог правног лека (члан 407. ЗПП).

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужиоца закључио је са пок. оцем тужене као настојником зграде 20.07.1970. године уговор о коришћењу настојничког стана којим је као носиоцу станарског права дат на коришћење на неодређено време настојнички стан број .. у згради у улици ..., на ... спрату површине 51м². Чланом 5. уговора, одређено је да ће стан користити заједно са члановима домаћинства: супругом ББ, сином ВВ и ћерком АА, туженом у овом спору. Чланом 13. истог уговора предвиђено је да настојник зграде, када му престане дужност дужан је да се исели из настојничког стана, као и лица која са њим станују, по правноснажности решења о престанку радног односа. После смрти оца ГГ који је преминуо ...1988. године, тужена је наставила да користи овај стан у коме живи непрекидно од 1968. године. Након смрти оца, његовим члановима породице од стране тужиоца није понуђен нужни смештај, а тужена не поседује другу некретнину. У ЛН .. КО ..., стамбена зграда за колективно становање у улици ..., уписана је као државна својина Републике Србије, а ималац посебног дела зграде стана број .. ГП „Комграп“, са обликом својине друштвена својина 1/1.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у овом спору одлучили правилном применом материјалног права када су одбили тужбени захтев за иселење тужене.

Одредбом члана 16. став 2. Устава Републике Србије прописано је су општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни су део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују. Потврђени међународни уговори морају бити у складу с Уставом. Република Србија је ратификовала Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода која је саставни део нашег унутрашњег поретка и непосредно се примењује.

Чланом 8. Европске конвенције прописано је право на поштовање приватног и породичног живота, па је тако у ставу 1. прописано да свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, дома и преписке. Ставом 2. прописано је да јавне власти неће се мешати у вршење овог права сем ако то није у складу са законом и неопходно у демократском друштву у интересу националне безбедности, јавне безбедности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала, или ради заштите права и слобода других. Чланом 1. Протокола уз Конвенцију прописано је да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине осим у јавном интересу или под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Према ставу 2. ове законске одредбе претходне одредбе ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би

регулисала коришћење имовине у складу са општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.

У конкретном случају, тужена стан који је предмет спора користи без правног основа, те би са тог аспекта био испуњен услов да се исели из предметног стана и преда га тужиоцу. Међутим, у процени права тужене да настави са коришћењем стана релеватне чињенице су да тужена у предметном стану живи непрекидно од 1968. године, да није решила своје стамбено питање, да не поседује друге непокретности и да јој је предметни стан једини дом па би усвајање тужбеног захтева за исељење тужене из предметног стана представљало повреду њеног права на дом из члана 8. став 1. и 2. Конвенције о заштити људских права и основних слобода, јер је становање у предметном стану за тужену од егзистенцијалне важности. Примењујући одредбу члана 8. Конвенције, сагласно одредби члана 16. став 2. Устава Републике Србије, правилан је закључак нижестепених судова да би обавезивање тужене да се исели из предметног стана представљало недопуштено мешање државе у право тужене за поштовање њеног дома и да је ограничење својинских права државе у овом случају оправдано, чиме се не нарушава осетљива равнотежа између права тужене на дом и права својине државе.

Нису основани наводи у ревизији тужиоца да је према уговору о коришћењу настојничког стана од 20.07.1970. године настојник у згради, када престане дужност, дужан да се исели из настојничког стана, као и лица која са њим станују по правноснажности решења о престанку радног односа, те да је тужена у обавези да се исели из стана.

Према члану 41. Закона о стамбеним односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 11/66) на настојничком стану се није могло стећи станараско право, а када му престане настојничка дужност, настојник и лица која заједно са њим станују дужни су иселити се из тог стана (став 4). Ако је настојничка дужност престала услед пензионисања или услед смрти лицима која се исељавају из стана обезбедиће се нужни смештај (став 5).

Оцу тужене, па ни туженој, није обезбеђен нужни смештај, због чега је поднела противтужбу у овој парници која је издвојена из списка и формирана као нов предмет (заведен под бројем П 248/22). Одлука суда у тој парници нема утицаја на решење овог спора с обзиром да би усвајање тужбеног захтева којим би се обавезала тужена на исељење из овог стана представљала би мешање у њено право на дом, јер тужилац током поступка није доказао постојање легитимног циља који жели постићи исељењем тужене, за шта нису били довољни само наводи да је власник, а да тужена нема правни основ да ту станује, супротно наводима у ревизији. Исељење тужене ради остварења легитимног циља који се огледа у заштити имовинског права тужиоца не би се могло да се сматра нужним у демократском друштву и сразмерном циљу у смислу члана 8. Конвенције, па би исељењем тужиле било повређено њено право на дом, како су то правилно закључили нижестепени судови.

Са изнетих разлога, на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић